

MINISTER
ROZWOJU REGIONALNEGO

Elżbieta Bieńkowska

DZF-I-9220-8/13-MG/08

Warszawa, dnia 16.05.2008

SEKRET
Główny Urząd Statystyczny
wpłynęło dn. 20.05.08
nr. 3658 podpis *M. M.*

[Handwritten signature]
21.05.08

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 13.05.08.
nr. 2985 podpis *B. B.*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

[Handwritten signature]

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Rafała Muchackiego, Senatora RP skierowane pismem Pani Krystyny Bochenek, Wicemarszałka Senatu w dniu 28 kwietnia 2008 roku (znak: BPS/DSK-043-419/08), dotyczące programów stypendialnych dla dzieci i młodzieży z rodzin o niższym statusie materialnym współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, pragnę przedstawić poniższe wyjaśnienia.

Jednym z celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest upowszechnianie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększaniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy. Tak postawiony cel realizowany będzie m.in. dzięki tworzeniu warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia na rzecz zarówno instytucji systemu oświaty, jak i osób napotykających na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym, które utrudniają lub uniemożliwiają im dostęp do usług edukacyjnych. Jednym z elementów wpływających na osiągnięcie powyższych celów jest pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych, przyznawana w ramach Działania 9.1 *Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty*, a także szeroka oferta dodatkowych zajęć wyrównawczych i specjalistycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk napotykających na bariery w dostępie do wysokiej jakości usług edukacyjnych.

Przyznawanie stypendiów uczniom najbardziej uzdolnionym w ramach PO Kapitał Ludzki jest możliwe w Poddziałaniu 9.1.3 *Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych*. W Poddziałaniu tym przewidziana jest realizacja regionalnych programów pomocy stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych uczniów (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. Grupę docelową powyższego Poddziałania stanowią szczególnie uzdolnieni w zakresie nauk

matematyczno - przyrodniczych i technicznych uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którym trudna sytuacja materialna utrudnia rozwój edukacyjny. Wsparcie w ramach Poddziałania 9.1.3 realizowane jest w postaci projektów systemowych samorządów województw. Pragnę jednocześnie podkreślić, iż zgodnie z Planami Działań przyjętymi na lata 2007-2008 wszystkie województwa będą wspierały uczniów szczególnie uzdolnionych w ramach powyższego Poddziałania.

Należy jednocześnie zauważyć, iż wyniki *Badania ewaluacyjnego działań na rzecz kształcenia i szkolenia w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*, przeprowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, wykazały niską efektywność stypendiów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych. Ponadto w wyniku negocjacji PO Kapitał Ludzki znacznie zmieniło się postrzeganie działań służących wyrównywaniu szans edukacyjnych. Komisja Europejska nie wyraziła zgody na finansowanie w latach 2007 – 2013 programów stypendialnych o powszechnym zasięgu tak jak miało to miejsce w latach 2004 – 2006. Tym samym zaproponowała rezygnację z socjalnego podejścia do wyrównywania szans edukacyjnych na rzecz podejścia stricte edukacyjnego. Wsparcie stypendialne w ramach PO KL będzie więc realizowane w ograniczonym zakresie. Skierowane zostanie do najzdolniejszych uczniów, którym sytuacja materialna uniemożliwia rozwój edukacyjny (w szczególności w zakresie nauk ścisłych), a których potrzeby edukacyjne wynikające z dotychczasowych osiągnięć edukacyjnych wykraczają poza możliwości oferty edukacyjnej świadczonej przez system oświaty. Instytucja Zarządzająca PO KL, którą jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, określając zakres wsparcia EFS na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych zaprojektowała mechanizmy gwarantujące edukacyjny charakter wsparcia stypendialnego. Do mechanizmów tych należy m.in. wprowadzenie obowiązkowej opieki nauczyciela nad uczniem-stypendystą czy konieczność opracowania i monitorowania indywidualnego programu edukacyjnego ucznia-stypendysty. Na finansowanie pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w ramach PO KL przeznaczono 31,5 mln EUR, z czego prawie 27 mln EUR pochodzi z Europejskiego Funduszu Społecznego. Powyższa kwota pozwoli na objęcie regionalnymi programami stypendialnymi ok. 3000 uczniów rocznie. Pragnę jednocześnie nadmienić, że samorządy województw mają możliwość dokonywania przesunięć środków finansowych pomiędzy Działaniami, lecz w przypadku dokonywania powyższych przesunięć, samorząd województwa powinien mieć na względzie źródła współfinansowania danego Działania oraz prawidłową i efektywną realizację celów tychże Działań.

Należy jednocześnie zauważyć, iż wyrównywanie szans edukacyjnych to nie tylko wsparcie stypendialne, ale również m.in.: dodatkowe zajęcia szkolne i pozaszkolne dla uczniów, które przyczynią się do podniesienia ich wyników w nauce oraz rozwoju kompetencji kluczowych (np. przedsiębiorczość, ICT – kompetencje te są ważne dla funkcjonowania na rynku pracy oraz/lub kontynuowania kształcenia), dodatkowe zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia, doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty. Pomoc w tym zakresie może być udzielana w ramach programów rozwojowych w Poddziałaniu 9.1.2 *Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych*. Szczególnym wsparciem zostanie także objęte szkolnictwo zawodowe, gdyż jednym z celów Priorytetu IX PO KL jest podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Szkoły zawodowe będą mogły otrzymać wsparcie w ramach Działania 9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego* w postaci wyposażenia w nowoczesne materiały dydaktyczne (w tym podręczniki) oraz realizacji projektów rozwojowych szkół